

«İNSANLIK YOLUNDA BARIŞ VE DOSTLUĞA DOĞRU»

(8. Uluslararası Varna Kızılhaç ve Sağlık Filmleri Festivali)

Dr. Dora KALKAN

9-18 Haziran, 1979 tarihleri arasında Bulgaristan'ın Varna kentinde 8. Uluslararası Kızılhaç ve Sağlık Filmleri Festivali yapıldı. Belgisi «**İnsanlık yolunda barış ve dostluğa doğru**» olan bu festivalin düzenleyicisi Bulgaristan Kızılhaç Örgütü idi. Uluslararası düzeyde çalışan ve pek çok ülkede örgütlenmiş, sağlık, sosyal yardım, doğal âfetlerle savaşımında etkin bir kuruluş olan Dünya Kızılhaç, Kızılay, Kızıl Aslan ve Güneş Örgütleri Birliği de düzenleyiciler arasında idi.

Bulgaristan içinde ise Kızılhaç örgütünün yanında Halk Sağlığı Bakanlığı, Eğitim Bakanlığı, Turizm Komitesi, Bulgaristan Televizyonu, Bulgaristan Sinematografisi, Sağlık Emekçileri Sendikası, Bulgaristan Filim Yapımcıları Sendikası'nın büyük katkıları vardı.

Uluslararası düzeyde de festival Uluslararası Kızılhaç Komitesi, Dünya Sağlık Örgütü ve Unesco tarafından yardım ve destek görüyordu.

Festival için seçilen yer Varna kentidir. Varna Karadeniz kıyısında geniş parkları, bahçeleri, boydan boya kumsalı olan güneşli bir kent. Doğal güzelliklerinin yanında, festival için gerekli her türlü maddi olanağa sahip.

Varna Kültür ve Spor Sarayı 10,000 kişiyi barındırabilen her türlü sportif ve kültürel faaliyete olanaklı bir yapı. Mimarî özellikleri, teknik gelişmişliği, sahnesi ve akustiği, toplantı salonları ile Avrupa'nın sayılı kültür saraylarından biri.

Uluslararası Kızılhaç ve Sağlık Filmleri Festivali ilk kez 1965 yılında gerçekleşti. Sağlık konularının uzun ve kısa metrajlı filimler ile televizyon ve eğitim filmleri olarak işlendiği bu festival ilk gününden itibaren gördüğü uluslararası beğeni üzerine 2 yılda bir kez Varna kentinde tekrarlanıyor.

FESTİVALİN AMACI NEDİR?

Festival, diğer filim festivallerinden değişik olarak belirgin bir konuyu filimlerle işlemek üzere planlanmıştır. Bu konu **sağlıktır**. Amaç bir yandan sağlık gibi tüm insanlığı ilgilendiren, ortak bir dille işlenebilecek ortak bir sorunu irdelerken diğer yandan da konuyu eği-

tim ve sanatla bağdaştırmaktır. Ve tüm insanlığı ilgilendiren sağlık konuları işlenirken festivalin belgisinde de vurgulandığı gibi amaç «İnsanlık yolunda barış ve dostluğa doğru» hizmettir. Zaten 23 ülkenin bu festivale en az beşer kişilik delegasyonlarla katılması ve bütün hafta boyunca 33 ülke insanların kaynaşması barış ve dostluğa doğru atılmış sağlam bir adımdır. Bugüne kadar 8 kez tekrarlanan bu festivalde, aynı ortamda ortak bir dil olan sanatla, ortak ilgilendikleri bir konu olan sağlık sorunlarını tartışan 33 ülke hekimlerinin, sanatçılarının, bilim adamları, filim yapımcılarının işbirliği, festivalin amacına ulaştığının kanıtıdır. Her gösterisinde binlerce kişinin bulunduğu festivalde gerçekten halk için halkla birlikte üretmek gerçeğinin en iyi örnekleri de yaşandı. Özellikle yığınsal iletişim araçlarının önde gelenleri olan sinema ve televizyonda sağlık eğitimine halkın yaklaşımı ve ilgili duygulandırıcı idi. Ortak bir çok karar ve sonucu da ürettiği sağlık filimleri festivalinde barış içinde bir arada yapılan çalışmaların yumuşamaya katkısı da unutulmamalıdır.

FESTİVAL YALNIZ BİR FİLM GÖSTERİSİ OLMAKLA KALMADI

8. Varna Kızılhaç ve Sağlık Filimleri Festivali bize ideal bir festivalin örgütlenme modeli ve çalışması hakkında da çok iyi bir örnek olmuştur. Festivalin amacına yönelik programının dışında, kuramsal düzeyde konuya ilişkin açık oturum, konferans ve panellerin yapılması ve bunlara tüm ülkelerin temsilcilerinin katılması, Bulgaristan'ın ve Varna'nın bugününü tanıtan sosyal programı, ve festivalin günü gününe gelişmelerini izleyen günlük bültenleri ile gerçekten her açıdan doyurucu idi.

FESTİVALE KİMLER KATILDI?

Festivale 42 ülkeden 300'den fazla filim ve 33 ülkenin delegasyonları katılmıştır. Katılanlar arasında hekimler, sağlık bilimciler, Kızılhaç mensupları, filim yapımcıları, prodüktörler, televizyon ve radyo yayıncıları, gazeteciler yazar ve diğer sanatçılar yer almaktaydı. Festivale katılan ülkeler arasında toplumsal kurtuluş savaşlarını tamamlamış Vietnam Halk Cumhuriyeti, Kore Halk Cumhuriyeti gibi ülkelerden, henüz savaşımını sürdürmekte olan Filistin Kurtuluş Örgütüne, Brezilya, Küba gibi Güney Amerika ülkelerinden Endonezya, Singapur, Japonya gibi Uzak Doğu ülkeleri ile tüm sosyalist ve tüm gelişmiş ve gelişmekte olan kapitalist ülkelerin hekimleri, sanatçıları ve eğitimcileri vardı.

FESTİVALE BAŞLICA 4 TÜRDE FİLİM KATILDI.

Ön plandaki filimler, sosyal yardımı ve doğal afetlere karşı savaşımı amaç edinmiş olan değişik ülkelerin Kızılhaç örgütlerinin ve yaptıkları hizmetlerin tanıtılması için hazırlanmıştı.

Kısa konulu filimler bilimsel belgesel konuları ve güncelliği olan konuları işliyordu.

Uzun metrajlı konulu filimler arasında insan ve sağlık sorunlarına değişik yönlerde yaklaşan filimler vardı. Örneğin terörizm, psikoterapi, hekimlerin yaşamı, hekimlerde politik bilinçlenme süreci, çevre kirliliği ve tıbbi kurgu-bilim gibi konular işleniyordu.

Televizyon filimleri, halkı sağlık ve koruyucu hekimlik konusunda eğitmeyi ve bilinçlendirmeyi amaçlıyordu.

KATILAN FİLİMLERİN KONULARINI ŞÖYLE SINIFLAYABİLİRİZ :

Mediko-sosyal filimler : Uluslararası Kızılhaç Örgütü, Yerel Kızılhaç, Kızılay, Kızıl Aslan ve Güneş Örgütlerinin tanıtılmaları, gelişmelerinin ve işlevlerinin anlatılması ve bu uluslararası örgütün çalışma programlarının duyurulması türünde konular ön planda idi. Hemşirelerin günlük programlarından eğitimlerine, hemşire okullarının niteliklerinden Kızılhaç içindeki işlevlerine kadar, bu mesleğe rağbeti artırmayı amaçlayan filimler de vardı.

TV ve kısa metrajlı filimlerde, halkın yanık, kırık, zehirlenme gibi durumlarda yapabileceği ilk yardım hizmeti anlatılıyordu.

Bazı konularda da amaç kamu oyu yaratmaktı. Örneğin genel olarak çevrenin korunması, çevre kirliliği sorunları, ekolojik sorunları işleyen filimlerin yanında temiz su biriktirmenin yöntemleri, temiz havanın yararları ile ilgili filimlerden pek çok örnek gösterildi.

Konut sorunu, orta yaşın ve ileri yaşlıların karşılaştıkları sorunlar, ana-çocuk ilişkilerinin önemi, stress gibi toplumsal öğeler taşıyan filimler ilgi topladı.

MEDİKAL KONULU FİLİMLER :

Bu filimler arasında hekimlerin uzmanlık sonrası eğitim veya yenilikleri izlemeleri için çekilmiş olanları olduğu gibi, halkın medikal konularda eğitilmesi, eski ve yanlış bilgilerin silinmesi için çekilmiş olanlar da vardı.

Hekimleri amaçlayan filimler arasında kalp hastalıkları, serebrovasküler hastalıklarda mikro cerrahi, kanserlerin etiolojisi, viral hastalıklar ve kanser ilişkisi, üretra strüktür cerrahisi, periferik damar dolaşım bozuklukları tedavisinde yeni yöntemlerden yeni laboratuvar tekniklerine kadar değişik konular işleniyordu.

Halkın medikal konularda eğitilmesi için çekilen filimler sıtma ve diğer bulaşıcı hastalıklar, yanık-yara tedavileri, kan bağıışı v.s. gibi idi.

ULUSLARARASI KARAR: SAĞLIK HİZMETİ BARIŞA HİZMETTİR.

Festivalde değişik konferans ve toplantılar yapılarak ulusların yakınlaşması ve deney alışverişi sağlandı. Konferansların ilki televizyonda koruyucu hekimliğin geliştirilmesini savunan Uluslararası Sağlık Eğitimi Birliği'nin yaptığı filim ve diğer işitsel - görsel iletişim araçlarının etkileri üzerine idi. Uluslararası Radyo - Televizyon Birliği'nin konferansı ve Uluslararası Bilimsel Filimler Birliği'nin Araştırma Filimleri Sempozyumu hep halk sağlığı konusunda kamu oyunun uyarılması ve eğitiminin önemini vurguluyordu.

Sağlığın korunmasında görsel-işitsel eğitimin önemi ve bugün insanlığı tehdit eden en önemli hastalıklardan olan kalp hastalıkları konusunda yuvarlak masa toplantısı yapıldı. Fransız ve Bulgaristan Kızılhaçlarının işbirliği ile düzenlenen bu konferansın sonuçları arasında hekimliğin yalnız insancıl amaçlar için kullanımı ve insanların ancak karşılıklı güven ve sevgiye dayalı bir dünyada en sağlıklı olabilecekleri belirtildi.

Bulgaristan Kızılhaçı MK ve Uluslararası Kızılhaç Örgütleri Birliği'nin ortak örgütledikleri işitsel-görsel iletişim üzerine çalışmalar, dünyanın her tarafından gelenlerin deney alışverişini sağlıyor ve yakınlaşma ile yumuşamaya katkıda bulunuyordu.

Sağlık eğitimini amaçlayan filimlerin kullanımı teorik bir konferansta tartışıldı. Katılan Küba, Çekoslovakya, Demokratik Alman Cumhuriyeti, İngiltere, Macaristan, Polonya, Romanya ve Bulgaristan gibi ülkeler sağlığa hizmetin barışa hizmet olduğunu vurguladılar.

FESTİVAL SIRASINDA BULGARİSTAN'I DEĞİŞİK YÖNLERİYLE TANIMA OLANAĞI VARDI

Uzun ve kısa metrajlı filimler, TV ve eğitim filimleri gösterilen bir yandan da Bulgaristan'da yaşam şeklini görme fırsatı yaratıldı.

Kreş ve anaokullarına yapılan ziyarette 4 yaşındaki çocukların günlük yaşamı ve eğitimlerini izleyenler tüm dünya çocuklarına bu mutluluğu dilediler. Çocukların mediko-sosyal konumu üzerine annelerle yapılan söyleşi ve çocukların kendileriyle yapılan görüşmeler ilginçti. «Küçük sanat eserimi sevdiniz mi?» adlı çocuk resim ser-

gisi UÇY için hazırlanmıştı ve Varna Kültür ve Spor Sarayı'nda açıldı. Mutlu ve sorunsuz çocukların dünyasını ve fantezilerini yansıtmaması açısından öğreticiydi.

Aynı zamanda çocuk filimleri programı da düzenlendi. Polonya, Japonya, Bulgaristan ve Sovyetler Birliği'nin filimleri katıldı. Doğal âfetlerden korunma yolları, dostluk ve dayanışmayı anlatan filimler çocuklara gösterildi. Ardından yapılan söyleşide küçük çocukların bile film izleme ve öğrenme yeteneğinin ne kadar gelişebileceği görüldü.

Japonya çocuk-çizgi filimleri dairesi müdürü Katsuo-Takahashi çocuk filimleri için şöyle diyor : «Sinema, çocukların düşünce ve duygularını etkileyen önemli bir araç. Yapımcılar bunu bilerek çocuk filmi yapmalı. Ticarî amacı olan tüm filimler çocuklar için zararlıdır. Ancak eğitimi gözeten filimler çocuklara uygundur.»

Sağlık ve güncel toplumsal sorunlarının böyle değişik bir şekilde ele alınması festivali ilginç kıldığı gibi, sinemayı sıradan bir eğlence olmaktan çıkarıp, eğitim aracı olabilme yanının ön plana çıkarılması ve sinemacıların eğitim ve sağlık sorunlarına eğilmelerinin sağlanması övgüye değer yönlerdir.

Festival sağlık-sanat-eğitim konularını sergilerken değişik düzenlerden ve değişik mesleklerden insanların birlikte düşünce ve karar üretmelerini sağlamıştır. Festival bilgi ve deney alışverişinin yanında uluslararası barış ve dostluğa doğru atılmış bir adımdır.

İlerde ülkemizden de daha çok hekim, sanatçı ve eğitimcinin bu festivalin etkinliklerine katılıp söz sahibi olmalarını dilerim.